

Klassieke Olympiaden – Latijn jongeren donderdag 21 november 2013

Gnaeus Marcius was een dappere generaal die omstreeks 500 voor Christus een grote overwinning behaalde op de Volsci, een volksstam waarmee de Romeinen al enige tijd in Latium strijd leverden. Hij werd voortaan Coriolanus genoemd, naar de stad die hij had ingenomen. Als senator was hij tegen het volkstribunaat, dat was ingesteld om de plebejers tegen machtsmisbruik van de adellijke families te beschermen. Hij ging hierin zover dat hij zich uiteindelijk de woede van het volk op de hals haalde en men besloot om hem te verbannen.

In de volgende tekst beschrijft de Romein Valerius Maximus hoe Coriolanus wraak probeert te nemen op de Romeinen.

- 1 Coriolanus, maximi vir animi et altissimi consilii optimeque de re publica
meritus, iniquissimae damnationis ruina prostratus ad Volscos infestos
tunc Romanis confugit. Magno ubique pretio virtus aestimatur; itaque, quo
latebras quaesitum venerat, ibi brevi summum est adeptus imperium, evenitque ut,
5 quem pro se salutarem imperatorem cives habere noluerant, paene pestiferum
adversus se ducem experirentur: frequenter enim fuis exercitibus nostris
victoriarum suarum gradibus aditum iuxta moenia urbis VolSCO militi struxit.
Quapropter fastidiosus ille in aestimandis bonis suis populus, qui reo non
pepercerat, exuli coactus est supplicare.
- 10 Missi ad eum deprecandum legati nihil profecerunt: missi deinde sacerdotes
cum infulis aequae sine effectu redierunt. Stupebat senatus, trepidabat populus,
viri pariter ac mulieres exitium imminens lamentabantur. Tunc Veturia mater
Coriolani, Volumniam uxorem eius et liberos secum trahens, castra Volscorum
petiit. Quam ubi filius aspexit, 'expugnasti' inquit 'et vicisti iram meam, patria,
15 precibus huius admotis, cuius utero quamvis merito mihi invisam dono',
continuoque agrum Romanum hostilibus armis liberavit.

Uit: Valerius Maximus, Facta et dicta memorabilia 5.4,1

Aantekeningen:

regel 1-2	bene mereor de + <i>abl.</i>	zich verdienstelijk maken voor
regel 2	ruina prostatus + <i>gen.</i> infestus + <i>dat.</i>	uitgerangeerd vanwege vijandig aan
regel 3	magno pretio quo	<i>vertaal:</i> hoog waarheen
regel 4	latebras quaesitum brevis	<i>lijdend voorwerp van quaesitum</i> om te zoeken <i>vul aan:</i> tempore
regel 5	quem salutaris, -e cives pestifer	= eum, quem zegenrijk <i>bedoeld zijn de Romeinse burgers</i> onheil brengend
regel 6	adversus + <i>acc.</i> experior + <i>dubbele acc.</i> fundo	ten opzichte van ervaren als verslaan
regel 7	victoriarum suarum gradibus aditus, -us urbis miles, militis struxit	dankzij zijn achtereenvolgende overwinningen <i>hier:</i> legerkamp <i>bedoeld is Rome</i> <i>hier:</i> leger <i>het onderwerp is Coriolanus</i>
regel 8	fastidiosus bona, bonorum reo	arrogant zegeningen <i>predicatief bij een aan te vullen ei</i>
regel 9	exuli	<i>predicatief bij een aan te vullen ei</i>
regel 11	infula aeque	hoofdband (<i>gedragen door priesters en smekelingen</i>) eveneens
regel 14	petiit expugnasti patria	= petivit = expugnavisti <i>vocativus</i>
regel 15	admoveo huius uterus quamvis merito mihi invisam merito dono + <i>acc.</i> + <i>dat.</i>	gebruiken <i>vertaal:</i> van haar (= <i>Veturia</i>) moederschoot <i>bepaling bij een aan te vullen te (= het vaderland)</i> terecht (<i>bijwoord</i>) iemand (<i>acc.</i>) vergeven ter wille van (<i>dat.</i>)
regel 16	continuo	meteen